

Innspill Nett i tide

Næringsliv i Aure, Frøya, Heim, Hitra, Kristiansund og Nordmøre, Orkland og Smøla har skrevet høringsinnspill til NOU 2022:6 Nett i tide – om utvikling av strømnettet.

Næringslivet på Nordmøre og i Midt-Norge har store ambisjoner og langsiktige planer for utvikling av industrien og næringslivet. Høringskommentarene fra næringsforeningene i regionen er innspill for å bidra til å realisere Regjeringens høye ambisjoner for det grønne skifte, også i distrikts Norge.

Her er innspillet:

Oppsummering:

Næringsforeningene på Nordmøre og i Midt-Norge oppfatter at forslagene til tiltak i stor grad reflekterer nettselskapene sine problemstillinger og kan bidra til en noe mere effektiv prosess for nettutbygging.

- Vi mener at tiltakene for å redusere ledetiden ikke er tilstrekkelige for å kunne tilrettelegge for elektrifisering av eksisterende næringsliv og for etablering av nytt næringsliv – vi mener ledetiden må ned i mindre enn 4 år for utbygginger som også involverer transmisjonsnettet.
- Elektrisitet er grunnleggende infrastruktur i samfunnet og kostnader ved utbygging av nett må i en større grad være en del av storsamfunnets forpliktelser.
- Vi er bekymret for en ytterligere overføring av kostnader og risiko for nettutbygging til næringslivet som vil heve barrieren for elektrifisering av eksisterende industri og utbygging av ny industri i distrikts Norge.

Næringslivet på Nordmøre og i Midt-Norge har store ambisjoner og langsiktige planer for utvikling av industrien og næringslivet. Høringskommentarene fra næringsforeningene i regionen er innspill for å bidra til å realisere Regjeringens høye ambisjoner for det grønne skifte, også i distrikts Norge.

Det er mangel på energi i Europa i dag. Det er ventet at 50% vekst i samlet nordisk forbruk til 2050. I tillegg kommer industriutvikling og ny teknologi.

I vår region er det per i dag et etterslep på tilknytning av ny industri og produksjon, og det er utfordringer med tilgang på energi. Det gjør at gode samfunnsøkonomiske industriprosjekter ikke gjennomføres pr i dag.

Det er stor vekst i regionen i ulike næringer, og det er allerede vindmøller på land på Smøla og Hitra, industrianlegg på Tjeldbergodden, aluminiumsverk på Sunndalsøra, stor aktivitet og omstilling i olje- og gass industrien rundt Kristiansund og stor vekst i havindustrien i regionen.

Strømnettutvalgets rapport har flere gode forslag til tiltak som kan bidra til raskere utbygging, enklere konsesjonsprosesser og reduserte ledetider. Samtidig savner vi at rapporten ser på de samfunnsøkonomiske tiltakene som virkelig vil monne når det gjelder utbygging og reduksjon av ledetider i transmisjonsnettet og det regionale distribusjonsnettet.

For at Norge og næringslivet skal nå klimamålene som er satt og øke verdiskapingen i landet, så er det nødvendig at med en raskere utvikling av nettkapasiteten og at den skjer i områder der det er vekst og potensiale. Det bør også legges til rette for politiske prioriteringer av ny nettkapasitet for områder som skal utvikles for økt næringsaktivitet i fremtiden.

Oppsummert de viktigste tiltak fra NOUen

- Videreutvikle "fast-track", dvs. en raskere saksbehandlingstid for saker med små virkninger for miljø og samfunn
- Konesjonsmyndighetene må få økt saksbehandlerkapasitet
- Økt digitalisering og økt digital samhandling mellom aktører i kraftsystemet
- Tiltak for forbedring av tilknytningsprosessen
- Ytterligere overføring av risiko og kostnad for nettutvikling til næringslivet

Viktigste tiltak som ikke foreslås i NOUen

- Flere regionalnettkonsesjoner bør behandles etter den enklere saksgang A, øke grensen fra 15 km til 75 km
- Etablere hjemmel for nettselskapene å ta tilbake ubenyttede kapasitetsrettigheter hos sluttkunder
- Stimulere til å bygge nett i forkant, for eksempel gjennom SIVA, alternativt politisk prioritering av køen.
- Stor etterspørsel gir behov for tidligere reinvesteringer og spenningsoppgraderinger av transmisjonsnettet.
- Alternative organiseringer av nettselskaper og ansvar for nettnivåer

Nedenfor følger våre sine øvrige kommentarer og vurderinger.

- **Det er viktig at ledetider i konsesjonsprosessen går ned til under åtte år.** Større industriprosjekter i privat sektor realiseres sjeldent hvis positiv kontantstrøm for selskapet ligger lengre enn 4 år frem i tid. Er det noen tiltak i RePower EU som kan inspirere til mere effektive prosesser også for nettutbygging? Viktige tiltak for å realisere dette er bl.a.:
 - Økt bruk av betingede anleggskonsesjoner.
 - Muligheten for bruk av delkonsesjoner må gjøre mer kjent bransjen.
- **Nettkapasiteten bør bygges ut der det er samfunnsøkonomisk forsvarlig.**
 - Eksisterende nett er ikke nødvendigvis der det er størst aktivitet og utvikling mot 2050.
- **Tydeligere kriterier for tildeling av kapasitet- etablering av en bedre køordning.**
- **Anleggsbidragsordningen bør forenkles.**
- **Tiltak for samfunnsøkonomisk utvikling:**
 - Rapporten foreslår bruk av prissignaler. Det vil si at risiko ved utbygging skal betales av næringsliv. Noen av tiltakene foreslått (spesielt prising av reservert kapasitet før etableringer realiseres) vil ytterligere skyve kostnader over på næringslivet og terskelen for elektrifisering av eksisterende industri og etablering av ny industri vil bli forhøyet. Denne effekten vil bli sterkest i distrikts Norge hvor nettutbygginger har begrenset antall forbrukere/ bedrifter å dele disse kostnadene på.

Vennlig hilsen

Næringsliv i Aure, Frøya, Heim, Hitra, Kristiansund og Nordmøre, Orkland og Smøla